

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 centov na dan. — do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3. — večji inzerati po dogovoru. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo
Ljubljana, Knaflcova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — —
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26.
Celje, Kocanova ul. 2. — Tel. 190.
Jesenice, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri pošti. Ček. za vodu v Ljubljani št. 10.351.

NAJNEVARNEJŠA KRIZA V AVSTRIJI

Ostavka dr. Schobrovo vlade — Desničarska ofenziva — Vaugoin sestavlja novo vladu — Velenemci odklanjajo sodelovanje

Dunaj, 26. avgusta. Na včerajšnji popoldanski seji je dr. Schobrova vlada, kakor se je splošno pričakovalo, sklenila podati ostavko. Vsa posredovanja, ki so se vršila še tik pred sejo, so ostala brezuspešna, ker se je pokazalo, da so se nasprotja v vladni koaliciji tako poostri, da na nadaljnje sodelovanje ni bilo misliti. Zvezni kancelar dr. Schober je takoj po seji odšel k predsedniku republike dr. Miklasu ter mu izročil ostavko celokupne vlade. Ostavka je bila sprejeta.

Po parlamentarnem običaju je bila sestava nove vlade ponudena najmočnejši stranki, to je krščanskim socialistom. Mandat za sestavo vlade je bil poverjen dosedanjemu podkanceljarju in vojnemu ministru Vaugoinu. Vodstvo krščanskih socialistov je imelo snoči sejo, na kateri je razpravljalo o položaju in sklepano o smernicah za sestavo nove vlade. Večina govornikov, zlasti takozvano Seiplovo krilo, se je zavzemalo za to, da bi se sestavila homogena krščansko-socialna vlada, ki naj bi razpustila parlament in izvedla nove volitve brez ostalih strank. Agramno orijentirani krogi, ki so zainteresirani na čimprejšnji ureditvi gospodarskih vprašanj, ki so na dnevnem redu, so se temu protivili in se zavzemali za nadaljevanje dosedanje koalicije z Velenemci in Kmetstvo zvezo. Po dolgotraj-

ni debati je bilo sklenjeno, da se pozove prelat dr. Seipel, ki se mudi v inozemstvu, naj se takoj vrne na Dunaj in sodeluje pri reševanju vladne krize, dotlej pa ima Vaugoin proste roke za pogajanja z dosedanjimi koalicijskimi strankami.

Kljub želji, da bi se vladna kriza, ki v inozemstvu ni napravila baš ugodnega vtisa, čimprej rešila, izgleda da se bo rešitev precej zavlekel. Obstoja namreč velik dvom, ali bo mogoče sodelovanje dosedanje vladne koalicije pod vodstvom Vaugoina. Velenemci niso prav nič naklonjeni temu načrtu in sodeč po izjavah njihovih voditeljev ne bodo sodelovali z Vaugoinom. Doktor Wotava se je na včerajšnjem zborovanju odločno izjavil proti vstopu v Vaugoinovo vladu, naglašajoč, da Velenemci ne bodo sodelovali pri režimu, ki že vnaprej napoveduje, da bo spolitiziral še to, kar je stalo doslej izven strankarske politike in ki hoče pod krinko protimarksizma uvesti dr. Stralfello za generalnega direktorja avstrijskih železnic, dasiravno mu je bila baš te dni pred sodiščem dokazana korupcija.

Današnji listi obširno komentirajo padec Schobrovo vlade. »Reichspost« piše, da je dr. Schober moral odstopiti v prvi vrsti zaradi tega, ker je bil premalo energičen v borbi proti social-

nim demokratom. »Wiener Neuste Nachrichten« apelirajo na voditelja Heimwehra kneza Starchemberga, naj zakliče vsemu meščanstvu »Proč z gobezdačimi antimarksisti, proč s korupcijo, dr. Schober mora izginiti!« »Wiener Journal« povdarja, da je s padcem Schobrovo vlade razbit tudi meščanski blok. Čeprav bi se posrečilo da bi ga zopet zalimali, ne bo več trden.

Budimpešta, 26. septembra. Demisija Schobrovo vlade in njegov napovedani umik iz javnega življenja je sprejel madžarski tisk s splošnim obžalovanjem. »Ujsag« vidi v odstopu Schobrovo vlade napad desničarskih ekstremistov, ki hočejo posnemati Hitlerja. Tudi »Pester Lloyd« naglašuje, da je to morda ena najbolj nevarnih političnih kriz, kar jih je doživela povojna Avstrija.

Pariz, 26. septembra. Pariški listi zaenkrat ne objavljajo o avstrijski vladni krizi še nobenih komentarjev, ker je večina zunanje-političnih sodržnikov odsotna v Ženevi. V splošnem pa delijo v padcu Schobrovo vlade in poskus desničarskih ekstremistov, ki hočejo dobiti v svoje roke vodstvo prihodnjih volitev, da bi na ta način dosegli večino. Očividno jih je opogumil uspeh Hitlerja v Nemčiji.

Modernizacija Ljubljane

Izjava župana dr. Puca o važnih komunalnih zadevah ljubljanskega mesta

Zagreb, 26. septembra. Današnje »Novosti« objavljajo razgovor svojega dopisnika z ljubljanskim županom dr. Dinkom Pucem o komunalnih zadevah mesta Ljubljane sprito pričetka jesenskega zasedanja ljubljanskega občinskega sveta ter glede na sejo poslovnega odbora zveze jugoslovenskih mest, ki bo 29. t. m. List povdarja, da vodi župan dr. Dinko Puc že več let zelo uspešno posle ljubljanske mestne občine in da mu je zlasti uspelo, dovesti do končne rešitve celo vrsto važnih komunalnih vprašanj, ki so na to zamen čakala in ki so v zvezi z modernizacijo Ljubljane. Na postavljena vprašanja je župan dr. Dinko Puc dal naslednje odgovore.

Kakšen program ima ljubljansko mestno zastopstvo za jesensko zasedanje?

— Mestno zastopstvo bo sedaj razpravljalo poleg tekočih poslov predvsem o proračunu. Čeprav je dolžno sprejeti proračun šele do 1. aprila l. 1931., vendar smatra, da bi bilo potrebno glede na davščine sprejeti proračun že pred novim letom in izposlovati njegovo odobritev. Nujni posli, ki jih je treba rešiti v najkrajšem času, pa so končna ureditev finansiranja zgradbe novih tramvajskih prog, sklep o zgraditvi nove plinarne in končno sklep o zgraditvi nove velike osnovne šole za Bežigradom, kjer je sedaj nastal popolnoma nov del mesta.

Kaj je s sporazumom med mestom Ljubljano in banko upravo dravske banovine o elektrifikaciji Slovenije?

— To vprašanje je sedaj v rokah elektrifikacijskega odbora mestnega zastopstva. Ker se je podlaga za zaključitev pogodbe med banko upravo in občino izpremenila, sem gotov, da bo prišlo do sporazuma, ki bo zadovoljil obe strani.

Kako je z regulacijo Ljubljane, razširjenjem tramvajske proge, povečanjem glavnega kolodvora in zgraditvijo nove carinarnice?

— Vprašanje regulacije Ljubljane je rešeno ugodno. Na podlagi sporazuma med državno upravo, banovino, občino in interesi se ima v to svrhu vsako leto dodeliti 6 milijonov dinarjev, dokler ne bodo vsa dela gotova. Za to vsoto so dela za letos že razpisana. Za njo se bodo zgradili odporni zidovi, uredilo obrežje pri Sv. Jakobu in v Trnovem, napravila v Krakovu zatvornica in regulira Gradaščica ter Mali graben, kar je prvi pogoj regulacije Ljubljane. Končno se bo zgradilo tromostovje na Marijinem trgu po znamenitem Plečnikovem načrtu.

Dela za razširjenje tramvajskega omrežja so se že pričela. V delu je proga Zg. šiška-Ljubljana in Ljubljana-Vič. V najkrajšem času bo občinskemu svetu predložen predlog za razširjenje tramvajske proge do št. Vida. Za razširjenje tramvaja je določen večji program, ki bo razdeljen na več let. Posebno je potrebna zveza s Krakovom in Trnovom.

O preureditvi in povečanju glavnega kolodvora je dosežen med železniško upravo in občino popoln sporazum. Po načrtu se prelože kurilnice v smeri proti Zalogu, dočim se bo sam glavni kolodvor tako povečal, da bodo imeli potniki na razpolago tri otočne perone, ki bodo dvakrat daljši od sedanjega. Dohod od teh peronov bo pod zemljo. Glavno poslopje se poveča na obe strani. Sedanje poštno poslopje se bo podrlo in zgradilo novo. Glavni vhod v novi kolodvor bo na sedanjem vrtu restavracije. Iz Masarykove ceste se bo zgradil pod kolodvorom in programi tunel za pešce, da bodo imeli tako najbližjo zvezo z novo carinarnico, ki bo stala na drugi strani kolodvora. Tovorni promet bo prišel na mesto sedanje carinarnice in bo popolnoma ločen od osebnega prometa. Stroški za vsa ta dela so preračunana na 50 milijonov Din in se bodo prav tako razdelila na več let. Pristopno ministrstvo je že odobrilo zgraditev nove carinarnice in tlakovanje cest do nje. Odobrene še niso vodovodne, plinske in električne instalacije, kar pa se bo zgodilo v najkrajšem času. Zima se bo uporabila za razpis del, ki se bodo spomlad pričela. V to svrhu je že določenih 27 milijonov Din.

Kako je v Ljubljani rešena stanovanjska kriza?

— V zadnjem času se v Ljubljani zelo mnogo gradi. Lansko leto je bilo v tem oziru zelo dobro, dočim je bil letos dosežen rekord po vojni. Kljub temu pa vlada v Ljubljani še vedno pomanjkanje zlasti malih stanovanj. Vprašanje pa ne leži toliko v pomanjkanju malih stanovanj, kakor v dejstvu, da so stanovanja preveč draga. V našem mestu, v katerem tvorijo velik del prebivalstva javni namočeni,

so stanovanja z eno sobo in kuhinjo, ki veljajo 600 do 800 Din in še več na mesec, kar je očitno preveč drago, ker ljudje ne morejo plačati. Zato je v poslednjem času mnogo deložacij. Ti ljudje si pomagajo na ta način, da si na zemljiščih, ki jih jim je dala občina na razpolago, z njeno pomočjo zgrade malečasne hišice.

Kako stališče bo zavzela Ljubljana na konferenci zastopnikov jugoslovenskih mest.

— Gotov sem, da bo Ljubljana solidarna z drugimi mesti, ker so vsa mesta naše države približno v istem položaju, kakor smo ugotovili. Država nalaga danes mestom prevelika bremena in zahteva od njih dajatve, ki jih doslej nismo bili vajeni. Istočasno ni poskrbela za nove dohodke. Zato je popolnoma naravno, da finančni položaj mnogih naših mest ni ravno rožnat. Kar se tiče Ljubljane same, nam je doslej uspelo povoljno finansiranje, popolnoma pa se zavedamo, da je davčno obremenjenje naših meščanov nekoliko previsoko. Skušali bomo zato podpreti prizadevanje zveze jugoslovenskih mest, da se sporazumemo z državno upravo v finančnem oziru. Toda, za to je potrebno, da vlada upošteva stališče naših mest, kakor se to godi v drugih državah, zlasti pa v Češkoslovaški.

Vse gleda na Vaše zobovje. Le negovano zobovje šele napravi Vašo zunanost popolno.

Odol je radi tega kosmetikum. Podeli vam — trajno uporabljan — lepo in zdravo zobovje. Toda vrši še več: Učinkuje antiseptično! Odol ne neguje temveč tudi čuva Vaše zdravje. Odol je poleg tega tudi štedljiv v uporabi.

Italijansko-francoska pogajanja

Pariz, 26. septembra. AA. V vladnih krogih potrjujejo, da se ne more govoriti o popolnem prekinjenju pogajanj med Italijo in Francijo glede pomorske razorožitve, ker obstaja na obeh straneh dobra volja premostiti težka nesoglasja tako na političnem, kakor na ožjem razorožitvenem področju. Francosko stališče slej ko prej priznava načelo pomorske paritete, kakor je bilo postavljeno na washingtonski konferenci.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.78, Berlin 13.45, Bruselj 7.8752, Budimpešta 9.8889, Curih 1095.9, Dunaj 795.77—798.77 (797.27), London 274.55, Newyork 56.285—56.485 (56.385), Praga 167.68, Pariz 220.70—222.70 (221.70), Trst 294.70—296.70 (295.70).

INOZEMSKA BORZE.

Curih, Beograd 9.12875. — Pariz 20.245. — London 25.05125. — Newyork 515.45. — Bruselj 71.85. — Milan 27. — Madrid 55.15. — Amsterdam 207.87. — Berlin 122.74. — Dunaj 72.75. — Sofija 3.735. — Praga 15.30. — Varšava 32.25. — Budimpešta 90.235. —

Likvidacija fašizma?

Senzacionalne napovedi angleškega tiska povodom izprememb v vodstvu fašistične stranke

London, 26. septembra. Vsi listi se bavijo s spremembami v vodstvu fašizma v Italiji in naglašajo, da je napravil Turatijev odstop v vsej italijanski javnosti silen vtis. Splošno je razširjeno mnenje, da ima ta dogodek velik pomen za bodoči razvoj političnih dogodkov v Italiji. Težka gospodarska situacija, izoliranost Italije v inozemstvu in vedno bolj naraščajoče nezadovoljstvo prebivalstva je rodilo v merodajnih krogih spoznanje, da je nujno potrebna reorganizacija državnega ustroja, ki se je po nastopu fašizma tako komplicirala, da grozi uničiti vse svobodno in produktivno udeleževanje, italijanskih pridobitnih krogov. Že več časa krožijo vesti, da bo v kratkem imenovan tudi novi finančni minister in to najbrž iz vrst nefašističnih krogov. Tendence gre za tem, da se v čim večji meri razbremeni Mussolinija, da bi se lahko posvetil najkopičnejšim problemom notranje in zunanje politike.

Mnogo se je govorilo zadnje čase tudi o mirni likvidaciji fašistične stranke. To gibanje se je za trenutek ustavilo, ker se razpust fašistične stranke ne

more izvesti trenutno brez hudih notranje-političnih pretresljajev. Merodajni italijanski krogi se bavijo že več časa s to mislijo. Splošno prodira mnenje, da je komplicirani fašistični aparat postal nepotreben in da ovira enotno delovanje civilnih in vojaških oblasti. Naglašajo, da bi ostale tudi po ukinitvi fašističnega režima notranje in zunanje-politične smernice italijanske vlade nelzpremenjene. Ta proces bi ne pomenjal ničesar drugega kakor popolno identifikacijo fašizma z italijanskim narodom.

Kakor izgleda, bi hoteli merodajni krogi v Italiji na tihem likvidirati sistem, ki je pokazal zadnje čase resne znake popuščanja bivše iniciative in izgublja med italijanskim prebivalstvom vse bolj na ugledu in simpatiji. Seveda je veliko vprašanje, če se bo mirna likvidacija sedanjega režima posrečila, ker je na eni strani proti vsakemu zmanjšanju fašistične stranke sama, ki se opira na milico, dočim je na drugi strani še vedno velika nevarnost ojačene akcije s strani ekstremističnih elementov, ki so se zadnje čase v Italiji zelo ojačili.

Kriza turške vlade

Angora, 26. septembra. Ministrski predsednik İsmet paša je predložil predsedniku Kemal demisijo celokupne vlade. Predsednik je demisijo sprejel in pričel takoj s posvetovanji. Sprejel je predsednika zbornice in vodje političnih strank.

Nemiri v Ukrajini

Varšava, 26. septembra. Policija sistematično nadaljuje aretacije med Ukrajinci. Prebivalstvo je v več krajih pobegnilo iz strahu v gozdove. V mestu Tomšov je prišlo do viharne brezposelnih demonstracij. Demonstranti so se zbrali pred poslopjem komisariata ter so skušali urediti v njega. Policija je razpršila demonstrante ter je aretirala nekaj oseb. V Stanislavu je policija zaprla ukrajinsko ljudsko šolo ter je aretirala nekaj oseb. Na ukrajinski samostan v Lvovu je bil danes izvršen atentat, ki pa je povzročil samo materialne škode.

Zunanji minister Curtius umorjen

Dunaj, 26. septembra. g. Snoči so bile razširjene nepotrjene govorice, da je bil nemški zunanji minister dr. Curtius v Ženevi umorjen. Ta vest je seveda v vseh krogih povzročila veliko senzacijo, vendar pa se ni moglo dobiti uradne potrditve te vesti. Kasneje se je izkazalo, da je nastala ta govorica na ta način, da je berlinska brezlična postaja snoči priredila igro pod naslovom »Minister umorjen«. Ta igra predstavlja persiflažo na umor bivšega zunanjega ministra Rathenaua. V tej igri zakliče napovedovalec postaje s povzdignjenim glasom »Zunanji minister je bil umorjen!« Iz tega so nastale nato govorice o umoru dr. Curtiusa v Ženevi, ki so se seveda nato izkazale kot neresnične.

Velika tihotapska afera v Rumuniji

Bukarešta, 25. septembra. g. V Velikem Varadinu so carinske oblasti odkrile veliko tihotapstvo. Afera se vedno bolj razširja. Z ozirom na velike vsote so oblasti razpisale nagrado 800.000 lejev za onega, ki bi aretiral storilce.

Rabin dr. Tagore v Moskvi

Moskva, 26. septembra. Te dni se mudi v Moskvi slavni indijski pisatelj Rabin dr. Tagore. Sovjetske oblasti so mu priredile stíjajen sprejem.

Prepoved ruskega uvoza v Ameriki?

Washington, 2. septembra. Za prihodnje zasedanje senata, ki se bo pričelo meseca novembra, je vloženih že več predlogov, naj se ameriška država meja zapre za ves uvoz iz sovjetske Rusije.

Posledice Hitlerjevega govora na borzah

Njegove napovedi nasilnih akcij so izzvale paniko na vseh nemških borzah

Berlin, 26. septembra. Govor Hitlerja, ki je bil včeraj zasilan kot priča v velenjskem procesu pred lipskim sodiščem, je imel naravnost katastrofalne posledice na frankfurtski in berlinski borzi. Skoraj vsi vrednostni papirji so padli za več točk. Pred sodnijsko palačo so se včeraj ves dan nadaljevale burne manifestacije. Policija je morala večkrat intervenirati. Ker se je množica upirala, je bila pozvana na po-

moč požarna bramba, ki je z močnimi vodnimi curki razpršila množico in tako preprečila, da ni udrila v sodno poslopje. Včeraj popoldne je sklepal sodišče o pripustitvi novih prič. Državni pravdnik je protestiral proti nekaterim pričam, češ da so osumljene skrivde. Kljub temu je sodišče pripustilo omenjene prič. Med zapri seženimi je bil tudi Hitler.

Kuga na Kitajskem

Pokosila je že na tisoče ljudi in se z veliko naglico širi proti vzhodu

London, 26. septembra. Po vestih iz Pekinga se je pojavila v severozapadnem delu Kitajske črna kuga, ki se širi z neverjetno naglico. Doslej je umrlo že na tisoče in tisoče ljudi. Cele naselbine so izumrle. Trupla leže nepokopana in širijo neznosen smrad. Prebivalstvo iz ostalih pokrajin beži v paničnem strahu proti vzhodu, vendar pa se tudi tu kuga naglo širi v tej smeri. Oblasti so brez moči, ker primanjkuje sredstev za uspešno pobijanje nevarne bolezni. V pristaniščih je uvedena najstrožja kontrola, da bi se preprečilo razširjenje v druge dele.

Delo ljubljanske občinske uprave

Počastitev spomina tržaških mučenikov — Zahvala čehoslovakom

Važne komunalne zadeve

Ljubljana, 26. septembra.

Včerajšnja seja ljubljanske občinske sveta se je vršila v univerzitetni dvorani, ker magistratno restavirajo. Takoj v začetku se je župan dr. Puc v daljšem govoru omenjal nedavno

tragedijo v Trstu in Bazovici

ter pozval občinski svet, naj počasti spomin tržaških mučenikov z enominutnim molkom. Občinski svet je stoji poslušal njegova izvajanja ter se odzval njegovemu pozivu.

Nato je župan omenil simpatije čehoslovaškega naroda, ki jih je pokazal v teh težkih dneh do nas, ter povdarjal našo zahvalo čsl. javnosti in njenemu tisku. Občinski svet je sprejel županov govor z navdušenimi ovacijami čehoslovakov. Potem je župan poročal o beograjskih svečanostih, ko je kralj izročal naši hrabri vojski nove jugoslovanske zastave. Županovemu pozivu, naj vzliknejo »živio« kralju in Jugoslaviji, so se odzvali občinski svetniki z živahnimi ovacijami.

Nato je bil sprejet predlog podžupana prof. Jarca, naj se odpošle predsedniku višje gen. živkovici brzojavka, da hočejo člani ljubljanske občinske uprave delati tudi v bodoče v duhu strpnosti ter harmonije za blagor Ljubljane in kraljevine Jugoslavije.

Prav tako je bil soglasno sprejet predlog obč. svetnika Hribarja, naj se besede zahvale čsl. narodu, ki jih je govoril župan dr. Puc, brzojavno sporoče praškemu županu dr. Baxi.

Nadalje je bil z živahnimi odobravanjem sprejet predlog obč. svetnika Josipa Turka, ki je kot starosta Jugoslovanske gasilske zveze sporočil obč. svetu in mestu Ljubljani iskreno zahvalo čsl. poljskih in francoskih gostov za gostoljubno sprejem na veselostnem gasilskem kongresu, naj se izreče zahvala vsem čehoslovakiškim listom in novinarjem za simpatije, ki so jih pokazali v zadnjem času za nas Slovence.

Nadalje je župan sporočil, da je prejel od Jadranske plovidbe iskreno zahvalo za izrazno sožalja ob katastrofi parnika »Kardordjce«, kakor tudi za dar 10.000 Din, ki ga je poklonila občina posadki ponesrečenega parnika.

Bivši ljubljanski župan g. Grasselli je poslal iskreno zahvalo za počastitev ob njegovi 90. letnici.

Regulacija Ljubljane

Regulacija je odobrilo vse načrte za regulacijo Ljubljane. Za dela je že pripravljen prvi obrok okrog 6 milijonov Din. Pričela se bodo čim bo izvedena licitacija.

Povečanje glavnega kolodvora

Ministrstvo je dalje odobrilo načrte za gradbo carinarice in za kaldmiranje vseh cest k carinarnici. Dela so proračunata na 27 milijonov Din in se razpišejo v najkrajšem času. (Ploskanje.)

Dosegel se je tudi sporazum z železniško upravo o preureditvi kolodvora. Železniška uprava je izdelala načrte, ki bodo gotovo zadovoljili ljubljansko meščanstvo.

Končno je še sporočil, da želi občinski svetnik gosp. Ivan Mohorič odločiti mesto občinskega svetnika, ker mu njegovi obliki pokloni posli ne dopuščajo udeleževati se se in dela v odsekih.

Vzdrževanje sreskega načelstva v Ljubljani

Za finančni odsek je poročal njegov nadležni obč. svetnik Tavčar. Proti zahtevi prispevka za vzdrževanje uradnih prostorov okrajnega glavarstva za okolico Ljubljane je mestna občina vložila pritožbo na državni svet, ki pa še ni rešena. Ker pritožba nima odločilne moči, se je sklenilo, da se prispevek 85.310 Din, na kolikor je bila prvotna zahteva dogovorno znižana, plača iz proračunske rezerve.

Prispevek za drž. policijo

Z razsodbo banske uprave je odločeno, da morajo občine Ljubljana, Moste, Vič in Zgor. Šiška prispevati 600.000 Din za drž. policijo v Ljubljani, poleg tega pa 365.000 Din v smislu zakona o notranji upravi. Mestna občina mora plačati 90,75%. Razen tega je policajska uprava naprosila mestno občino za jamstvo 40.000 Din za nabavo policijskega avtomobila. Za nastanitev policijskih stražnikov v novincev v Tominsovi hiši na Dunajski cesti je občinski svet že dovolil za najemnino polletni znesek 47.000 Din.

Župan dr. Puc je pripomnil, da se je v pogajanjih z bansko upravo o teh prispevkih doseglo, kolikor je bilo mogoče in morajo mnoge druge občine plačati sorazmerno mnogo več za vzdrževanje državne policije.

Nova mitnica na Opekarski cesti

Ker se preko Malega grabna na Opekarski cesti gradi nov most, je potrebno, da se preloži tamošnja mitnica onstran vode. Stroški bodo znašali 60.000 Din, ki jih je občinski svet dovolil.

Prošnjo gradbenega društva učiteljsva na srednji tehnični šoli v Ljubljani za pristanek k likvidaciji se je ugodilo ker so se vsi štirje člani, ki so si zgradili stanovanjske hiše obvezali, da bodo odplačevali posojila, za katera jamči mestna občina.

Ugodilo se je prošnji Franje Čelensnik za gradbo kioska, ki ga zgradi mestna občina na svoje stroške za 7000 Din iz proračunske rezerve in za katerega o Čelensnikova plačevala najemnino.

Ugodilo se je prošnji uradnika Davori za Stoparja za odprado stavbne parcele za Bežigradom št. 450-3 pod istimi pogoji

kakor je bila prodana g. Flegarju, in sicer 12 Din za m².

Spomeniki v Ljubljani

Nadalje je finančni odsek predlagal, naj se dovoli vsota 43.400 Din iz proračunske rezerve za popravilo raznih spomenikov v Ljubljani.

Prof. Jarc je predlagal, naj bi se dovoli za popravilo Robbovega spomenika na Mestnem trgu potrebna vsota 38.500 Din, ker je v zgoraj omenjeni vsoti določenih samo 5000 Din.

Župan dr. Puc je opozoril, da je proračunska rezerva že precej izčrpana. Čeprav bi dovolili za Robbov spomenik večji znesek 38.500 Din, bi bilo dvomljivo, da bi bilo mogoče v pozni sezoni dela izvršiti že letos. Poskrbelo pa se bo, da se postavi primerna vsota v prihodnji proračun.

Obč. svet. dr. Bohinjec je opozoril na vzdrževanje spomenikov na pokopališčih. Popravila je potreben tudi spomenik judenburških žrtvij in je prav, da se pri se stavi prihodnjega proračuna poskrbi za izdajanje v tovrsto.

Obč. svetnik dr. Fetič je opozoril na spomenik žrtve 20. septembra 1. 1908 Ljundra in Adamiča, ki bi moral že davno stati. To vprašanje naj se prouči in postavi v novi proračun primerna postavka, da bo mogoča postavitev spomenika vsaj v prihodnjem letu.

Župan dr. Puc je pojasnil, da se je o spomeniku govorilo že pred dvema letoma. Ko so takrat pregledali spomenik strokovnjaki, je bilo soglasno mnenje, da je zgrešen in da je delo le napol izvršeno. Potrebna bi bila precejšnja vsota, da bi se ta spomenik dovršil. Bila so mnenja, naj bi se material uporabil v drugi obliki. Opozorilo je bil, da ima dr. Krisper v lasti osnutek spomenika, ki bi v umetniškem oziru odlično varjal potrebo. Postavil bi se na Pogacarjevem trgu ki je sedaj nanovo tlakovan. Vsekakor je treba svetlo točko naše zgodovine, ki jo predstavljajo žrtve 20. septembra v Ljubljani, označiti s primernim spomenikom.

Predlog finančnega odseka je bil sprejet. Ker neznani zlikovci razbijajo šipe na električnih urah, je občinski svet sklenil, da se zavarujejo za vsoto 737 Din na leto.

Otroško zavetišče na Gradu

Na Ljubljanskem gradu je potreben otroški vrtec oziroma zavetišče. Stroški za preureditev potrebnih prostorov bi znašali 16.000 Din. Na Gradu stanuje 140 otrok, od katerih bi večina potrebovala zavetišče. Sprejet je bil predlog, da se potrebni kredit dovoli.

Kolonija v gramoznici za Bežigradom

Finančni odsek je dalje predlagal, na se dovoli kredit 16.000 Din za napravo dvorane v mestnih barakah v gramoznici jami ob Vodovodni cesti.

Obč. svetnik Turk je mnenja, naj da občina drugod na razpolago svet za bivališča stanovalcem v gramoznici jami, ker tamošnje barake ne odgovarjajo higijenskim potrebam.

Obč. svetnik Tavčar se strinja v načelu s predlogom. Dokler pa so v gramoznici jami stanovalci, se jim morajo omogočiti vsaj najprimitivnejši prostori za stanovanja in tudi prostori za kurivo.

Župan dr. Puc je opozoril, da so v Gramoznici jami večinoma revni ljudje, ki ne morejo plačevati najemnin. Stroški za prenos teh barak kam drugam, bi veljali mestno občino 1.400.000 Din, ki jih za enkrat občina ne zmore. Zato prosil, naj občinski svet dovoli predlagani znesek, da se takoj vsaj nekoliko olajša težko življenje tamošnjim barakarjem. Nato je bil predlog finančnega odseka sprejet.

Pritožbi Ivana Tromarja proti odmeri pristatkarine se je deloma ugodilo, pritožbi bi tvrdke Škrbec & Bartol in Zinke Janke sta se zavrnili, deloma pa se je ugodilo tozadevni pritožbi Lovra Demšarja.

Zavrnili sta se pritožbi Ivana Lasana in T. Zalaznika proti odmeri sanitetne obrtne kontrolne davščine.

Namestitev zoološkega vrta

Na zadnji seji občinskega sveta je bilo sklenjeno, da se društvo Zoo prepusti Tivolski ribnik v uporabo do 1. julija 1930. Na ta sklep je prejela mestna uprava vlogo društva Zoo, v kateri prosi za odgovor, ali hoče občina prevzeti skrb za zoološki vrt sama, ali namerava društvo podpirati in ali je morda mestna občina pripravljena društvu Zoo odstopiti Tivolski ribnik z vsemi napravami.

Referent g. Tavčar je poudarjal, da občinski svet popolnoma uvideva potrebo zoološkega vrta iz prosvetnih in tujakoprometnih ozirov in da priznava velika prizadevanja društvenih funkcionarjev. Občina je pripravljena podpirati društvo Zoo, vendar pa v sedanjih razmerah ni v stanju, žrtvovati pomembnejše zneske za vzdrževanje takega vrta, ker so mestni izdatki vsak dan večji, dohodki pa se bodo morda v bližnji prihodnosti celo znižali. Drugo vprašanje obstoja v tem, da je prostor ob ribniku premajhen za razvoj Zoa in da so neprimerne zgradbe, v katerih so sedaj nastanjene živali. Po obstoječem načrtu bi znašali stroški za preureditev Tivolskega ribnika 1.200.000 Din, ki jih ne zmoreta niti Zoo niti mestna občina. Pri nedavnem komisijemskem ogledu je zato prevladalo mnenje, da se ribnik ne odda v stalno uporabo Zoa. Mestna občina pa je pripravljena pomagati, ako se Zoo odloči za kak drug prostor.

Predlog finančnega odseka je bil sprejet soglasno.

Gradbene zadeve

Za gradbeni odsek je poročal podžupan prof. Jarc. Ugodilo se je prošnji za »Dom« za vrnitev odstopljenega sveta za novo projektirano cesto v svetokrižkem okraju. Dovolil je arondacija parcel pekovskega društva v Linhartovi ulici in odpis parcel Černetovih dedinj.

Mežnarja v Sp. Šiški se popravi samo za sbo, ker stoji izven regulacijske črte. Prošnjo inž. Franca Miklavca za odstop poti na parceli št. 152/4 k. p. se je ugodilo. Božu Račiču se proda del parcele št. 284/2 v Kozleji po 20 Din m². Pritožbi Leopolda Paljka proti predpisu kavicje za trotoar se je deloma ugodilo, slična pritožba Antona Gregorja pa se je zavrnila. Nadalje so se zavrnile pritožbe proti predpisu kavicje za trotoar Josipa Kumarja, Frana Pavšiča, Alojzija in Ivana Kremžarja, Vinka Janežiča, Frana Saleharja, Ivana Zupanca, pač pa so se jim zmanjšala plačila v mesečnih obrokih. Pritožbi Antona Volkarja za omiljenje zahtev glede na stavbno dovoljenje se je deloma ugodilo, zavrnila pa se je pritožba ge. dr. Orličeve in Ernesta Kodra proti izdaniemu stavbnemu dovoljenju. Stavbna in uporabna dovoljenja se izdajo mestni občini za I. in II. stanovanjsko barako v Mestni jami na Vodovodni cesti, za povešanje mestne klavnice, za zgradbo mostov čez Mali graben in Gradščico ter barako na Galjevici. Pritožbi Kozlerjevih dedičev proti novemu regulacijskemu načrtu mesta Ljubljane ter Perlesovih dedičev se je deloma ugodilo. Ugodilo se je prošnji nam zadrage državnih uslužbenec za nabavo stanovanj za parcelacijo parcele št. 30/1, Frana Kušarja za parc. 482 k. o. Sv. Peter št. 1. L. Zavašnika za parc. št. 484 k. o. Sv. Peter 1. I. Semarja za parc. št. 485 k. o. Sv. Peter 1. I. Tavčarja in Kovarja za parc. 275/1, Josipa Puha za parc. št. 458 k. o. Sv. Peter 1. ter dr. Krejčija in solastnikov za parc. št. 473.

Razgledni stolp na Šišenskem vrhu

Obč. svetnik Ivan Hribar je vložil predlog za zgradbo razglednega stolpa na Šišenskem vrhu. Proti postavitvi tega stolpa pa se je izrekla Zveza za tujski promet, češ da je šišenski vrh premalo dostopen. Stroški bi znašali 390.000 Din. Gradbeni odsek je bil mnenja, da je stvar preuranjena, pač pa naj bi mestni gospodarski urad pustil posekati drevje, ki ovira razgled. Tozadevni predlog odseka je bil soglasno sprejet.

Na predlog poročevalca personalno pravnega odseka dr. Bohinca je bilo rešenih več prošenj za zagotovitev sprejema in za sprejem v ljubljansko domovinsko občino. Isti poročevalci je poročal v imenu socialno-pravnega odseka o prošnji za zvišanje meščanske podpore nekaterim prosičcem. Rešitev individualnih prošenj je bila odgojena na tajno sejo.

Obrtne koncesije

Za obrtne odseke je predlagal njegov poročevalec obč. svetnik Bahovec, naj se pooblasti, da v svoji kompetenci rešuje zadeve podeljevanja obrtnih koncesij.

Dr. Fetič je nasprotoval temu predlogu in zahteval, naj ostane ta kompetenca kakor doslej v rokah občinskega sveta. Njegovim izvajanjem se je priključil tudi inž. Zupančič, ki je poudarjal, da bi se sicer ustvaril prejudici.

Občinski svet se je pridružil temu naznanju in odklonil referentov predlog, kakor je obč. svet. Tavčar predlagal, naj se individualne prošnje, ki bi se imele rešiti pred odsekom, rešijo danes v tajni seji.

Obč. svet. Bahovec se je izjavil proti temu predlogu, češ, da je bil ravno namen njegovega predloga, da bi se take individualne prošnje reševale diskretno po odseku. Ker pa je bil ta predlog odklonjen, je za to, da se razpravljajo v javni seji. Njegov predlog je bil nato pri glasovanju odklonjen in s tem sprejet predlog svetnika Tavčarja.

Dopolnilne volitve v odseke

Po parminutnem odmoru je občinski svet izvedel dopolnilno volitev članov v nekatere odseke. Na predlog načelnika Tavčarja se je število članov finančnega odseka zvišalo na 12 in bila sta namesto odstopivšega občinskega svetnika Mohoriča izvoljena novanov obč. svetnika dr. Lukana in Likozar. V upravni odbor elektrarne je bil odposlan obč. svet. Kregar namesto odstopivšega Iv. Mohoriča in v odsek za pogajanja z bansko upravo zaradi elektrifikacije podžupan prof. Jarc. Obrtno - industrijski odsek, iz katerega izpade obč. svetnik Mohorič, se ni izpopolnil, ker je po številu dovolj močan. Nadalje so bili izvoljeni v direktorij mestne zastavljalnice obč. svetnik Mihelič namesto bivšega obč. svetnika Čeca; v krajevni šolski odbor obč. svetnik Lombar namesto g. Čeca in v policijsko-zdravstveni odsek obč. svetnik Olup namesto pokojnega g. Piška. Ker je bil dr. Lukana izvoljen v finančni odsek, je zaradi preobremenjenosti odločil mesta v disciplinarni komisiji in v personalno - pravnem odseku; na njegovo mesto sta bila izvoljena v prvi odsek obč. svet. Urbas, v drugega obč. svetnik Turk.

Samostojni predlogi

Samostojne predloge je župan odkazal pristojnim odsekom. Med njimi so predlogi obč. svetnika Likozarja za dvigovanje električnih obročnic na Sentjakobskem in Starem trgu, za razsvetlitev Hrenove ulice s plinsko razsvetljavo, za tlakovanje Hrenove ulice, Sv. Florijana ulice in cestiča Zabjaka, za napravo asfaltnega pločnika v Zvezdarski ulici in po vsej Rožni ulici ter za popravilo napisa na spomeniku Device Marije na St. jakobskem trgu; nadalje predlogi obč. svetnika Šterka, Lombarja, Reinerja in Orčka za ureditev kanalizacije oziroma ponikovalnic na Šišenskem hribu in ob poti, ki pelje z omenjenega hriba pod gozdom proti stari šišenski cerkvi, za ureditev zidu okoli stare šišenske cerkve, obnovitev cerkvene fasade in odstranitev ali obnovitev obstoječih mežnarje, za preureditev dosedanje ceste Pod gozdom v vnozo pot s hodnikom za pešce, odstranitev Kozlerjevega zidu oziroma lesene ograje ter ureditev kanalizacije in primerno razsvetljavo ob omenjeni cesti. Podžupan prof. Jarc je vložil predlog,

naj mestni magistrat izdela do konca leta osnutek novega cestno-policijskega reda in ga predloži občinskemu svetu. Obč. svetnik Dachs je vložil, naj se barake pred Prulami in za šolskim zidom v najkrajšem času odstranijo oziroma premeštuje na drug primernejši prostor.

Interpelacije

Obč. svet. dr. Ravnihar je menil, da se glede na pripravljala dela za izpopolnitev tramvajskega omrežja mora pogodbeno urediti razmerje med mestno občino in Maloželezniško družbo in se je čutil, kako rade Maloželezniška družba vršiti ta dela, dokler ni sklenjena ta pogodba. Govornik pogrša še drugo pogodbo med mestno občino in Maloželezniško družbo o uporabi izkupička 13.500.000 Din iz obligacijskega posojila. Vprašal je župana, ali je pripravljen predložiti ti pogodbi občinskemu svetu v odobritev in kdo je dal dovoljenje, da se dela za razširjenje omrežja kljub temu že začela.

Župan dr. Puc je izjavil: Po sindikatni pogodbi, sklenjeni pod komisariatom vladnega svetnika g. Mencingerja, je mestna občina dolžna financirati tramvaj za slučaj, da se gradi nove proge. To obveznost je moral občinski svet prevzeti. Občinski svet je tudi soglasno odobril proge, ki se danes gradijo. Sklep je bil tudi odobren po tedanjem velikem županu in finančnem ministru. Čim je bil ta sklep odobren, je nastopila obveznost naprav Maloželezniški družbi. O posojilu je sklepal tudi že občinski svet v javni seji in je bil sklep objavljen v listih. Vloženo so bile nekatere pritožbe interesentov, ki imajo interes, da bi tekel tramvaj pred njihovimi hišami in ne, kakor je bilo določeno. Take pritožbe nimajo odločilne moči. Maloželezniška družba je torej upravičena na podlagi sklepa občinskega sveta, razpolagati z denarjem iz navedenega posojila. Pogodba je bila dvakrat predložena finančnemu odseku, da jo pregleda in predloži občinskemu svetu. Finančni odsek je sklenil z glasovi članov, ki pripadajo k skupini interpellanta, da se to vprašanje odloži.

Dela pa se niso mogla več odlašati, nego so se morala takoj začeti, ker je občina izgubljala na interkalarnih obrestih vsak dan 400 do 500 Din.

Obč. svet. dr. Ravnihar je izjavil, da se zadovoljuje s podanimi pojasnili. Vprašal pa je nadalje, zakaj so prišla pogajanja z bansko upravo zaradi električnega toka v zastoj in kaj misli župan storiti, da pridejo ta pogajanja zopet v tek.

Župan dr. Puc se je strinjal s pomisleki interpellanta in je izjavil, da se je že obrnil na dotični odsek, naj pospeši svoje delo. Stopil je tudi že v stik z g. banom in razmišljal z njim, kako bi se zadeva pospešila, da se za obe strani zadovoljivo zaključijo. (Ploskanje.)

Po nekaterih nadaljnjih vprašanjih manjš. se važnosti, je župan ob pol 8. zvečer za ključil javno sejo in odredil tajno sejo.

Kako grade nebotičnik

Ljubljana, 26. septembra.

Pred leti se je govorilo, da bi v Ljubljani ne mogli zgraditi nebotičnika, četudi bi imeli za to potreben kapital. Enostavno zaradi neprimernege terena — in ne smemo pozabiti, da je Ljubljana imela pred dobrimi 30 leti hud potres. Na to se zdaj človek komaj spomni, ko gradimo prvi ljubljanski — pa menda tudi jugoslovanski — nebotičnik.

Razume se, da taka gradba vseeno ni šala. Nebotičnik mora imeti dobre in specialne fundamente. Fundamenti morajo segati do skale. Do trdega terena pa je globoko — več kot par metrov, par deset metrov in težave so tu. Morajo vrtati v zemljo globoke vodnjake, delajo na isti način, kot se dela pri gradbi navadnih vodnjakov. Kopali bodo do skale, vodnjakov pa je 16, to so pravzaprav fundamenti za glavne nosilne stebre nebotičnika. Niso betonski piloti, za kar jih laiki smatrajo, temveč betonski stebri, ki bodo na trdem terenu, spodaj po potrebi razširjeni, debelejši kot proti vrhu. To se pravi, da bodo dovršene ali do skale segajoče »vodnjake« napolnili z betonom, na kar se bo gradilo naprej. Morda bo kdo vprašal, zakaj ne bo fundamente neprekinjen, povsod enako globok, do skale in če bodo samo omenjeni stebri za fundamente? Seveda! Neizvedljivo in nesmiselno bi bilo fundirati nebotičnik pod vsem zidovjem enako globoko, do skale, ker je potrebno narediti podlogo le za glavne nosilne stebre, neizvedljivo bi bilo, ker bi bili stroški preogromni, saj je že sedaj fundiranje združeno z velikimi denarnimi žrtvami, če bi pa bilo še dražje, bi nebotičnik sploh ne bilo vredno zidati. Na te podlože stebre odnosno na fundamente bodo opete železobetonske preklade, na katere bodo zidali vmesne zidove.

S tem pa se vprašanje fundamentov ni rešeno. Pri gradbi nebotičnika, odnosno fundiranju, morajo računati s potresom, to se pravi, pri fundiranju pridejo v poštev poleg statičnih sil tudi dinamične. Zato se zahteva, da imajo glavni nosilni stebri nebotičnika premikajoča ležišča, to je takšna, da se zamore v slučaju potresa cel nebotičnik po ležiščih premikati, da je samostojno telo, nevezano z zemljo, ter zaradi tega ni v nevarnosti, da se prelepi pri ležiščih, kjer se koncentrija vsa teža. Načinov za izvedbo teh ležajev je več. Zdaj še tudi ni padla tozadevna definitivna odločitev. Pri tem delu pa se bodo morali držati predpisov za najslabše slučaje, to je onih, ki so v veljavi na potresnem ozemlju kakor je Tokio in Kalifornija — praksa v teh krajih je pokazala, kaj je najbolj priporočljivo. Ker pa, kot rečeno, še imajo mnogo dela z izkopom za fundamente stebre, še gornje vprašanje ni tako aktualno.

Ogleda vreden je starinski vodnjak, ki so ga odkrili na tem stavbišču. Globok je 16 m od cestne višine, v premeru meri 1.90 m. Obzidan je s kamnom, z lepimi kvadri. Zdaj ga zasipavajo z betonom in kamnom.

Pri traktu ob Gajevi ulici, ki je 30 m dolg, betonirajo zdaj železobetonsko ploščad nad kletjo. Ta del stavbe bo baje oktobra že pod streho.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Petek, 26. septembra 1930, katoličani Ciprijan, pravoslavni, 13. septembra, Korilije.

DANASJNE PRIREDITVE.

Kino Matica: Tiger.
Kino Ideal: Amazonka.
DEŽURNE LEKARNE.
Danes: Trnkoczy, Mestni trg; Ramor Miklošičeva cesta.

Prebivalcem Ljubljane

Beračenje se je v našem mestu silno razpaslo. Na prometnejših ulicah vidimo berače, ki nadlegujejo mladoletce, drugi romajo od hiše do hiše, tako da so prebivalstvu v veliko nadlego. Skoro ni dneva, da ne bi imele posamezne stranke po deset in celo več takih obiskov.

Mnogim, ki so za delo sposobni, je postalo beračenje poklic, dočim marsikdo v resnici gineva v bedi in stradanju. V mesto prihajajo beračji večina ljudi z dežele, a mnogi izmed teh so premožni, bodisi, da imajo posestvo ali celo naložen denar. Med berači so tudi taki, ki jim ne diši nobeno delo ter pogosto beračijo z namenom, da bi se obenem okoristili s tujo lastnino. Tudi mladoletni in otroci niso redki med berači.

Po vzoru drugih mest, je tudi mestna občina ljubljanska pokrenila akcijo, da se beračenje v Ljubljani onemogoči. V ta namen bo socialno politični urad mestnega magistrata odsljed oddajal proti nabavi cen Din 5.— in proti obvezi do mesečnega prispevka (glej nižje doli) posebne tablice kot znake, da je po hišah in lokalih, opremljenih s temi tablicami, beračenje prepovedano. Te tablice naj stranke pritrjuje na vrata, berače pa naj naslove na mestni socialno politični urad, ki bo ukrenil vse potrebno, kar se tiče njih oskrbe. Odredil bo pa tudi, da se tuji berači odpravijo v svoje domovne občine, oziroma kaznujejo delomrznosti.

Akcija mestne občine ni naperjena proti onim, ki so podpre v resnici potrebni, ki so po nesreči, boleznih ali ostarelosti ubožni, nasprotno, prišli bodo do podpore predvsem oni, ki so podpre res potrebni in ki so svojo revščino dosegli skrivaj in molče prenašali. Denarna pomoč se bo nudila le v izjemnih in nujnih primerih, ker prejmo prosilci prvrti vrsti podporo v naravi, t. j. s hrano, prenočiščem, obleko in podobnim.

Akcija proti beračenju pa bo uspevala le s sodelovanjem celokupnega prebivalstva. Namen mestne občine ne bo dosežen, ako bodo ljubljanski prebivalci še nadalje podpirali berače. Mestni magistrat zato poziva ljubljansko prebivalstvo, naj dosledno odklanja vsakogar, ki bi se beračil in naj vsakega berača napoti na mestni magistrat, kjer bo podporo dobil, ako je bo vreden in potreben. Prebivalstvu bo gotovo bolj ustreženo, da v ta namen daje primeren prispevek, ki se bo pobiral mesečno ali četrtletno po posebnih mestnih inkasanti. Zato vas vabimo, da se odzovete pozivu in izjavite, kakšno vsoto ste pripravljeni vsak mesec žrtvovati za mestne, resnično potrebne uboge v ta namen, da se dosedanje beračenje po hišah in cestah povsem odpravi. Pripominjamo, da je smatrati takoj izjavo za obvezno vsaj za tekoče in še dve koledarski leti. Kdor obveze vsaj en mesec pred potekom tega roka ne bo odpoval, tistemu velja vselej dalje za eno koledarsko leto. Kot najmanjši znesek v ta namen je za sedaj določen Din 10.— mesečno.

Državna policijska uprava bo akcijo mestne občine podpirala in bo s svojimi organi preprečevala nadaljnje nadlegovanje prebivalcev.

Privatna dobrodelnost s tem ne preneha, ker se njeno delo vrši prostovoljno in iz srčne kulture posameznih dobrodušnih oseb in karitativnih društev.

Pomagajmo ubogim, a odpravimo izkoriščevalce!

župan: dr. Dinko Puc.

Iz policijske kronike

Dva blazneža pobegnila

Ljubljana, 26. septembra.

Davi je prijavil strežnik umobolnice na Poljanskem nasipu št. 52 na policiji, da sta v noči od 24. na 25. t. m. pobegnila iz zavoda dva blazneža in sicer 24 letni Ivan Bakšič iz Sp. Šiške ter 27 letni Anton Horvat-Markovič iz Kranja. Bakšič je okoli 170 cm visok, oblečen je bil v svetlo modro obleko, na glavi je pa imel rjavo sportno čepico, Markovič je 175 cm visok, oblečen je v temnorjavo obleko, na glavi ima pa sivo sportno čepico. Policija je za njuma izdala tirahico.

Tatvine

Dnevne vesti

— **Z naše univerze.** Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani razpisuje mesto docenta cerkvenega prava na teološki fakulteti. Prošnje je treba vložiti do 20. oktobra.

— **Princ Bavarski v Zagrebu.** Včeraj popoldne je prisel v Zagreb s svojo soprogo princ Albreht Bavarski. Gosta ostaneta v Zagrebu nekaj dni.

— **Clanom in prijateljem Vodnikov družbe.** Zadnji in izjemni rok za prijavo članov — zumnudnikov poteče s 30. septembrom 1930. Vodstvo Vodnikove družbe prosi vse člane — zumnudnike in nečlane, ki še vedno oklevajo s svojim pristopom k Vodnikovi družbi, da se vrnijo do 30. septembra pri poverjeniku svojega okoliša, ali pa direktno po dopisnici centralni pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani. Ne oklevajte, da ne zamudite prilike, da dobite za svoj znesek Din 20.— lep književni dar 4 krasnih knjig tekom meseca novembra 1930. Član zumnudnik in nečlan, prijavi se danes svoj pristop k Vodnikovi družbi.

— **Iz zdravniške službe.** V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bila vpisana zasebna zdravnica v Ljubljani dr. Zdenka Tominec, izbrisana pa sanitetni podpornik dr. Borivoj Pingovič.

— **Tudi moravske žene simpatizirajo s Slovenci.** »Narodni Listy« poročajo: Deželna organizacija naprednih moravskih žen, ki predstavlja 38 ženskih društev, je imela 21. t. m. zborovanje, na katerem se je z globokim sočutjem spomnila trpljenja Slovencev v Italiji. Protestu proti nasilniškim metodam italijanske vlade in provokativnemu načinu pisanja italijanskega tiska je priključila izraz hvalečnosti in spoštovanja Slovencev za njihovo narodno zavednost in poštenost.

— **OUZD v avgustu.** OUZD je objavil podatke o stanju delavskega zavarovanja v avgustu. Vseh zavarovancev je bilo 102.269, od teh moških 70.340, žensk pa 31.929; bolnikov je bilo med člani 2662, moških 1518, žensk 1144. Odstotek bolnikov je znašal pri moških 2,18, pri ženskah 3,58, skupaj 2,60. Povprečna dnevna zavarovalna mezda je znašala 2.755.521.60 in sicer pri moških 2.100.250.40, pri ženskah pa 654.571.20 Din. Celokupna dnevna zavarovalna mezda je znašala pri moških 23.81, pri ženskah 20.50, skupaj 26.93 Din.

— **5 novih državnih poslopij v škofji Loki.** — namerava zgraditi v škofji Loki pet novih državnih poslopij, za katere je določen znesek 2.425.600 Din. Licitacija se bo vršila 10. oktobra.

— **Dražba lovov.** Okrajno glavarstvo v Krškem razglasi: Lovi naslednjih občin se bodo oddajali v zakup na prvi dražbi za dobo 5 let in 3 mesece t. j. od 1. jan. 1931 do 31. marca 1936: Boštanj, Bučka, Catež, Kostanjevica, Krško, Mokronog, Raka, Studenec, Sv. Križ pri Kostanjevici, St. Janž, St. Jernej, St. Rupert, Škocijan, Šmarjeta, Trebelno, Tržišče in Velika Dolina. Dražba se bo vršila za občine: Bučka, Studenec, Raka in Krško dne 4. novembra 1930 ob 9. uri dopoldne pri sreskem načelnstvu v Krškem; za občini Boštanj in St. Janž dne 5. novembra 1930 ob 9. uri dopoldne na uradnem dnevu v Radečah v občinski pisarni; za občini Šmarjeta in Škocijan dne 7. novembra 1930 ob 9. uri dopoldne pri sreskem načelnstvu v Krškem; za občine Mokronog, St. Rupert, Trebelno in Tržišče dne 13. novembra 1930 ob 8. uri dopoldne na uradnem dnevu v Mokronogu v občinski pisarni. Dražbeni pogoji se lahko vglejajo do dneva dražbe med uradnimi urami pri sreskem načelnstvu v Krškem.

— **Zasledovanje vojaškega begunca.** Kaplar 1. poljske baterije 16. artiljerijskega polka Alojzij Kolman iz vasi Zabukovje pri Brezicah je 16. avgusta pobežal od vojakov. Vojaske oblasti ga zasledujejo.

— **Angloško brodovje v Dalmaciji.** Včeraj je odplulo z Reke 7 angleških vojnih ladij, ki so bile vkrcane tam 8 dni. Odplule so proti Splitu, kjer ostanejo do 2. oktobra, nato pa odplujejo z drugimi enicami angleške vojne mornarice na Malto in v Gibraltar.

— **Karadjordje» bo popravljen šele spomladi.** Popravljanje našega luksuznega parka »Karadjordje« napreduje sicer zelo hitro, toda notranja ureditev pa trajala še tako dolgo, da bo park vozil šele prihodnjo sezono.

— **Pokojninsko zavarovanje nameščenec.** Minister socialne politike in narodnega zdravja je izdal 22. t. m. naredbo o izprijembi plačilnih razredov v pokojninskem zavarovanju nameščenec v Sloveniji in Dalmaciji. Naredba stopi v veljavo 1. oktobra.

— **Polom zagrebske knjigarne.** Včeraj so zaprli eno najstarejših in najbolj znanih zagrebskih knjigarne trdnice Najbra Trpinca. Knjigarne je prešla v finančne težave in ni mogla več izpolnjevati svojih obveznosti. Vse inventar knjigarne je bil postavljen pod zabrano.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 28, v Beogradu 23, v Zagrebu 22, v Mariboru 21,2, v Sarajevu 21, v Ljubljani 20,4, v Skopju 19 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758.1 mm, temperatura je znašala 11.4.

— **Ušle so jim.** Splitska kronika beleži tri primere, ko so žene zapustile moše. V dveh primerih sta pobeželi že poročeni žene, v tretjem pa je zapustila nevesta ženina ki je baš imel stopiti pred oltar. Prišla je že v cerkev, pa se je premislila. Može so se obrnili na policijo, naj jim poišče žene.

— **Predložitev prijav po vpokojevcih za prejemanje draginskih doklad.** Prejeli smo: Da se kontrolira pravica, prejemati draginske doklade, morajo po členu 141. pravilnika za delo računovodstvenih oddelkov finančnih direktij predložiti vsi vpokojevcji odseku za računovodstvo vsako leto v začetku meseca oktobra predpisane prijave za prejemanje draginske doklade. Za otroke, stare preko 16 let, ki se redno šolajo, šole morajo priložiti prijavam tudi potrdila šole o rednem šolanju. Zaradi tega se vsi v Ljubljani bivaajoči vpokojevcji obveščajo, da dobe predpisane tiskovine za prijavo pri odseku za računovodstvo, referatu za civilne in vojaške mirovine, Krekov trg, pritičje, soba 6, v času od 1. do 10. oktobra, kjer se naj vsi vpokojevcji osebno, toda le v tem času, zglasijo. Izven Ljubljane bivaajoči vpokojevcji se bodo dostavile prijave po pošti. Pravilno izpolnjen in po dveh aktivnih ali vpokojenih državnih uradnikih potrjene prijave se morajo takoj vrniti temu odseku. Vpokojevcem, ki se ne bodo odzvali temu pozivu, se bo ustavilo izplačevanje draginske doklade. Pri tej priliki se vsi vpokojevcji ponovno opozarjajo, naj v bodoče vsako izpremembo bivališča javijo najpozneje do 10. vsakega meseca. Dravska finančna direkcija, odsek za računovodstvo.

— **Cement za gnojšča.** Kr. banska uprava dravske banovine je poslala kmetijski podružnici v Murski Soboti 24 vagonov cementa po polovični ceni za že določene proslilce. Ker bo nekaj cementa preostalo, se lahko priprave pri predstojniku podružnice tudi oni kmetovalci, katerim cement še ni nakazan, pa bi radi gnojšče še letos napravili.

— **85 letna starka v aeroplanu.** Nad zagrebškim aerodromom je letala včeraj z avijonom najstarejša Zagrebčanka, ki si je dolej upala v zrak. Bila je 85 letna ga. Slava Rački, nečakinja velikega hrvaškega zgodovinarja Franje Račkaga.

— **Starka se zastrupila s plinom.** V Osičku so včeraj pogrešili 78letno staro Terezijo Ilford. Ker je ves dan ni bilo na spregled, se je zdelo sosedom čudno in vdrli so v njeno stanovanje. V kuhinji je smrdelo po plinu, na tleh je pa ležala mrtva Ilfordova. Sprva so mislili, da je starica izvršila samomor, pozneje so pa ugotovili, da gre za nesrečo. Starica je imela v roki še valjar, s katerim je hotela zvajljati testo. Policija je ugotovila, da je starica z valjarjem zadela ob plinov štedilnik in plin je začel uhajati. Starica ni opazila, da plin uhaja in tako se je zastrupila.

— **Tragična smrt trgovca.** V Babinem potoku pri Karlovcu je te dni doletela tragična smrt 34letnega trgovca Milana Ererja. Ravnil je tako neprevidno s puško, da se je spozila in ga je krogla zadela v trebuh. Prepeljali so ga v karlovske bolnico, kjer je poškodovan polegel. Zapustil je ženo in več nepredskrbjenih otrok.

— **Pojasnjen uboj.** Pred enim mesecem je bil neke noči v Davoru pri Novi Gradski napaden in ubit gozdni delavec Josip Ovič, ko se je vračal iz gostilne. Uboj je ostal nepojasnjen, dokler niso orožniki prijeli Karla Capriča, Pavla Marjanoviča in Antona Čaliča iz Davora, ki so priznali, da so Oviča počakali na poti in ga s koli pobili. Baje jih je Ovič v gostilni žalil. Orožniki so vse tri izročili sodišču.

— **Umor Elfride Mihalko še vedno nepojasnjen.** Umor Elfride Mihalko iz Pančeva je še vedno nepojasnjen. Policija je zaslila že okoli 40 prič, ki so pokojno Elviro poznale ali imele stike z njo. Vsa poizvedovanja so pa bila zaman. Preiskava se suče zdaj okrog nekega dijak, ki je usodnega večera, ko je Elfrida izginila, deli časa govoril z njo. Elfrida je baje svojim prijateljem dejala, da mora zvečer na vsak način na sestanek z dotičnim dijakom. Osumljeni dijak je v inozemstvu, kjer študira.

— **Prijel ponarejevalec bankovcev.** Policija v Supli je prijela brezposelnega uradnika Arpada Hemana, ki je brez listin prekorajčil rumunsko mejo in prišel v našo državo. Heman je bil nedavno zapleten v večjo ponarejalsko afero 1000dinarskih bankovcev in je bil letos v januarju obsojen na šest mesecev ječe, potem pa izgnan iz naše države. Ko so ga izpustili, se je zopet lotil starega posla. Kaj je počel v Rumuniji in kaj je prignalo v našo državo, ni hotel povedati.

— **Zaradi uboja obsojen na šest let ječe.** Pred sodiščem v Osičku se je te dni zagovarjal 24letni Ivan Zadanič iz vasi Lebnovci, ki je med pretepom ubil svojega prijatelja Joza Stefanoviča, njegovega brata Mila pa težko ranil. Obsojen je bil na šest let težke ječe.

Iz Ljubljane

— **Iz Srečanja otvoritve gremialnih trgovske šole.** Pričetek letošnjega šolskega leta na gremialni trgovski šoli bo za vse ljubljanske trgovce posebno pomemben, ker bo otvorjena šola v krasni palači »Trgovskega doma.« Svečana otvoritev, h kateri so povabljeni predstavniki naše javnosti, bo v ponedeljek 29. t. m. ob 14. v palači »Trgovskega doma.«

— **Iz Prenavljanje starega magistratnega poslopja.** ki se zdaj izvršuje znotraj, se precej naglo napreduje. Bilo je pa tudi potrebno. Še bolj bi bilo pa potrebno novo poslopje, pa naj kdo reče kar hoče. Uradni prostori so zadnjih pet ali šest let kar natrpani personala. Povsod se čuti pomanjkanje prostora, povsod je pretiseno. Seveda pustimo vprašanje arhitekture in sploh znamenitosti našega rotovža čisto ob strani. Zdaj se nad mestno občino mašuje usoda, ker ni pred 22 leti zgradila po že izdelanem načrtu na Vodnikovem trgu moderne stavbe na štiri fronte (po graškem načrtu), ki bi bila po tedanjem proračunu stala 900.000 kron. Sedaj bo pa treba sedaj sedaj sedaj električno prodajalno s skladiščem v pritičju Gallettove hiše prenesti v kako drugo mestno poslopje ali pa za urade prostor drugod iskati.

Nikakor pa ne sme mestna občina zameriti prilike, ko bodo ljubljanska struga in nabrežje regulirani, da se prične resno pečati z zadevo novega magistratnega poslopja.

— **Iz Dela na pokopališčih pri Sv. Križu in Sv. Krištofu.** Ker se blizu praznik vseh svetih, se je pričelo na ljubljanskih dvih, kakor tudi na protestantskem pokopališču vsestransko delo, zlasti ker je jesensko vreme kakor nalašč ugodno zanj. Sorodniki, prijatelji in svojci čistijo in lepšajo gomile, obsajajo jih s svežimi cvetjami in rastlinjem ter vse to skrbno zalivajo, grobove pa očistijo plevela in nasipajo prostor okrog njih z drobnim peskom. Zato je že zdaj zlasti veliko pokopališče pri Sv. Križu podobno krasnemu vrtu, polnemu cvetja in zelenja.

**Zobozdravnik
dr. Jos. Tavčar
Gledališka ulica št. 4
ima telefonsko številko
3393**

— **Iz Na Zmajskem mostu** popravljajo asfaltni tlak, kar je tam pogosto popravilo, ne vemo zakaj ni tudi drugod.

— **Iz Slavnim rimski zid na Mirju** so lansko leto nekoliko popravili, zdaj so pa menda manj čisto pozabili — ker je mestoma že docela podoben pristnim rimskim razvalinam.

— **Iz Asfaltni trotoar na Zmajevem mostu** je te dni trdnak Res iz Zagreba popravila.

— **Iz Na današnjem ribjem trgu** je bila izredno živahna kupčija, zlasti pri morskih ribah. Kupovalci je bilo toliko, da prodajalec ni mogel niti vsem postreči. Najbolj so priljubljene tunine ali tunini, ki so baje izborna poslastica. Kilogram stane 36 Din. Poleg teh je bila še cela vrsta drugih morskih rib: ribavnik po 32 Din kg, barboni po 40, sardelice po 18, listnice po 52, iglice po 36 in sipe po 40 Din kg. Nekoliko manj se je prodalo sladkovodnih rib, med temi so bile ščuke po 40, klini po 24 in belice po 20 Din kg. Zabijih krakov ni manjkalo, kupcev je bilo malo. Prodajali so jih po 1 Din do 1.50 komad.

— **Iz Danilo nam piše:** Še mnogo in preveč je prijateljev in znancev, ki še niso kupili »Spominov« ter čakajo gotovo ugodnejše prilike, da si oskrbe zanimivo knjigo. Ta prilika se jim nudi s početkom oktobra, ker bom ceno »Spominov« reduciral na 50 Din. Vsi oni, ki imajo knjigo in čeka, naj blagovolijo s 1. oktobrom nakazati 50 Din.

— **Iz Vpisovanje v brezplačno gospodinsko šolo v Mostah pri Ljubljani** se vrši v nedeljo dne 28. septembra 1930 od 10. do 11. ure v šolskem poslopiju v Mostah. Priglasenke naj prinese s seboj zadnje šolsko izprijevalo. — **Vodstvo šole.**

Ako kupuješ

iste — v različni prvostni kakovosti in najnižjih cenah — pri trdnici z železino **STANKO FLORJANČIČ, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 35** kuhinjsko posodo, oglej si bogato zalogo

JAD Triglav - abiturientom

Pred vpisom na univerzo ste in na mejniki vaše bodočnosti. Pričenja se za vas udejstvovanje na drugačni podlagi in v širših mejah kakor doslej na srednjih šolah. Vaša naloga je predvsem študij študij štroke, ki si jo izberete; ali pri tem ne smete pozabiti, da človek, ki danes ni orientiran o najvažnejših kulturnih, socialnih in političnih pojavih, ni in ne more biti akademik v pravem smislu besede. Ni akademik, ki bo moral v bodočnosti vzgajati svoj narod ter delovati za interese in dobrobit svoje domovine.

JAD »Triglav«, najstarejša slovensko narodno društvo, deluje že preko šestdeset let in je zbralo pod svoj prapor že celo vrsto naših najboljših mož, ki jih slavi danes celotni jugoslovanski narod in ki so vzor vsem današnjim Triglavcem. Društvo je že pred desetletji na Dunaju in v Gradcu vršilo dvojno nalogo: varovalo je naše študente pred raznarodovalnimi poizkusi Nemcev in bilo jim je bodrilo v težkih dneh zapostavljanja, ko so si morali sami služiti vsakdanji kruh, da so mogli uspešno dovršiti študij. Še danes vrši JAD »Triglav« važno, samo drugačno, kulturno misijo: vzgaja za vedno, svobodomiselnost in borbeno Jugoslovane in nudi vsakemu posameznemu članu celo vrsto različnih sredstev za izobraževanje in izven univerze in za prijetno, nepriljubljeno študentsko razvedrilo. Tu se naučite nastopati, predavati, debatirati; znana je družabnost vseh, ki so izšli iz naših vrst in se še danes radi zbirajo, da skupno z najmlajšimi obujajo stare spomine na študentska leta. Klub ima čitalnico, kjer so vsem na razpolago najrazličnejše domače in inozemske novine in revije; dan za dnem se tu zbiramo, igramo in se spoznavamo ter smo drug drugemu tovariši.

Abiturienti, pridite v čim večjem številu, da bo letos triglavska falanga močnejša kakor kdaj prej. Vpisovanje se vrši dnevno v dopoldanskih urah v društvenih prostorih »Kazino« I. nadst. levo. Tu dobite tudi vse informacije glede študija, stanovanja in prehrane. Na svidenje! — **Odbor.**

OTROŠKE NOGAVČE z črno KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Blagodejno deluje
ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE
Idealna podlaga za puder

Besedo imajo naši čitatelji

Višješolci in disciplinarni red

Sin je prišel smeje iz šole in mi je pripovedoval, kaj jim je toplo priporočal razrednik glede disciplinarnih pravil. Med drugim tudi: »Slišite, ne spremljajte dam po mestu! Kako pa to izgleda, če pripelje do šole svoje kolegice? Če eden to dela, potem ima pravico do tega vsake.« Omenim, da ni v tem razredu nobeden mlajši od 18 let, najstarejši pa 24 let. Torej veljajo vsi disciplinarni predpisi prav tako za prvšolce, stare po 10 let, kakor za osmošolce in celo dijake V. letnika učiteljske. Morda bodo ubogali le toliko, da ne bodo brez skrbi hodili po mestu v spremstvu, zato bodo pa izven mesta šaljališča, ki bodo gotovo slabšega značaja in ki bodo vzela več časa. Narave pa ne more zatreti noben profesor v dozorelih ljudeh. To vem sam, ki sem star in to bi lahko vedeli tudi taki pedantje, če se spomnijo na svoja mlada leta. Isti profesor je omenjal nekoč: »Ko sem jaz študiral, smo imeli pod eno pazduho knjigo, pod drugo pa dekle in smo študirali.« Sedaj pa hoče pri svojih dijakih z glavo skozi zid. Zakaj pa mlajši profesorji razločujejo otroško dobo od zrelosti?

Isto je glede plesnih šol. Mnogo bolj varno je puščati otroke v plesne šole, kakor pa, da nam uhaajo v razne zakotne gostilne, kjer se nauče vse prej kakor lepega vedenja in plesa. Nam niso mogli včasih tega zabraniti, pa jim vi tudi ne boste mogli, zlasti s sedanjem časom ne. Omenjam, da mlad fant ali dekle mnogo bolje in lažje študira, če ima kje v resnici kak ideal, kakor pa, če stika za njim.

Oče.

Trpinčenje živali

Nemški prijatelj našega lista, ki se je že oglašal proti trpinčenju živali, nam je zopet poslal naslednje upravičene pritožbe, ki dokazujejo, kako potrebno je pri nas društvo za varstvo živali, predvsem pa najstrožje izvajanje naredbi proti mučenju živali in eksemplarno kaznovanje krivcev.

Z zaupanjem v Vašo prijaznost, ker ste že 21. in 24. maja prevedli in objavili moja dopisa »Proti trpinčenju živali«, si Vas do voljujem zopet prositi za objavo neprestane mučenja živali v okolišu Gosposke ulice. Novega trga, Brega in Jurčičevega trga. Ne glede na to, da izginjajo mačke vsak trenutek, kakor so n. pr. nekemu trgovcu v kratkem času zmanjkale 3 mačke, ki jih je imel za lov miši, se zopet pojavljajo take izgubljene mačke pohabljen na vse načine. Pred 4 tedni se je vrnil tak izgubljen maček v Gosposko ulico in neprestano stresal noge, ker mu jih je nek muščitelj vrnil v kako kislo, da so bile vse opečene. Zaradi bolečin preplašena žival je zopet izginila, da nekoč klavarno pogine. Drugi primer: Pred tednom je našel nek vratar svojo lepo mačko ležati pred vrati do kosti zluščano s skoro popolnoma odtrgano desno nogo, ki je bila že vsa gnojna in gnila. Žival se je ujela v past, se mučila in stradala v smrtnem strahu, dokler se ni sama osvobodila ali jo je pa rešila kaka sočutna duša. Bila je edino veselje osamljenih ljudi, pa so jo morali ubiti. Ne glede na nepopisne bolečine so take živali tudi nevarne v sanitarnem oziru, ker od bolečin besne živali lahko poškodujejo ljudi in celo zastrupijo kri. V ponedeljek zjutraj ob 4. je ljudi zbudilo grozno mjavkanje neke ranjene mačke, ki je kmalu prešlo v bolešno ječanje in nato popolnoma utihnilo, tako da mi ni bilo mogoče ugotoviti kraja trpinčenja, gotovo je bilo pa neke v Turjaški ali pa Gosposki ulici. Zdi se mi, da kdo gotovo pozna mučitelja, a se ga ne upa izdati pred njegovo surovostjo in ga zato ne prijavi. Morda bodo te vestice temu ali onemu zbudile vest. Čudno bi bilo, če bi prebivalci tako lepega mesta, ki ima toliko zmišla za krasne nasade, za snažnost in urejenost cest in za prijazen okras stanovanj s cvetjem, ne imeli čuta za uboge živali in bi ljubljana v varstvu živali zaostajala za mnogo manj lepimi in kultiviranimi kraji. Ljudje morajo biti vendar živalim hvaležni za toliko stvari, predvsem za dobiček, za varstvo imetja, za radost in veselje, za obliko, hrano in delo in ne nazadnje tudi za ozdravitev težkih bolezni, ker tisoči in tisoči živali morajo žrtvovati svoje življenje za znanost, za izsleditev serumov, ki z njimi lotijo najzavratnejše bolezni. In hvaleža za to? Brezsrčnost, smrt v mukah, izrabljanje njih moči čez dovoljeno mero, če je dobro pa k večjemu brezbriznost: Kaj me briga, saj je le žival! Da, samo žival, ki jo je stvarstvo obudilo v življenje prav tako kakor človeka. Zato se usmilite, ljudje, živali, ne mučite jih, ker čutijo bolečine prav tako kakor vi.

Če gre pri trpinčenju za sadista, ki muči živali iz gole naslade, ali za tatove, ki iz dobičkaželjnosti brezsrčno more živali, je vseeno — preprečiti jim je treba njih počenje. Na žalost je pa tako malo stražnikov, da lahko suroveži neovirano uganja-

jo, kar hočejo. Pomnožitev straž in pogostejši obhodi bi preprečili ali odkrili marsikak prestop, ne glede na stalno kaljenje nočnega mira, ki je poglavje za se.

Ne govorim o teh stvareh samo v svojem, temveč v imenu vseh usmiljenih ljudi in preverjen sem, da padajo moje besede na rodovitna tla, ker se je Vaš list vedno rad postavil za dobro stvar.

Naročnik.

O pariteti med možem in ženo

Mnogo se je že pisalo in se še piše o tem vprašanju, ki je problem zase. Ne mislim pravzaprav dotikati se v tem odstavku problema samega, napisati o njem morda filozofsko študijo ali zagovarjati nadvlado moškega in podložništvo žene, ne, to ni moj namen. V to nisem niti poklican, niti sposoben. Govorim torej le kot objektivni opazovalec.

Boj ženstva za pravice je splošen in ne brezuspešen. Žena si je priborila vstop že skoro v vse javne poklice, katerih nekatere izvršujejo kakor pravijo, zelo povojno, tako, da popolnoma nadomeščajo moško moč. Res in prav! Če postavi ženo na mesto, ki ji pristaja, ki odgovarja njeni naravi, tedaj bo dosegla moža — svojega tekmeča, da mnogokrat ga bo celo prekosila. Toda čisto je žena nameščena tudi tam, kamor prav nič ne sodi, to največkrat ne po lastni krivdi, ampak radi napadne presoje drugih — odgovornih faktorjev, ki nimajo pojma, kaj je žena in kam spada.

Kakor v vseh kulturnih državah, tako je tudi pri nas ženi dostop v javne službe svoboden. Imamo že zdravnice, advokatke, profesorice itd. Zadržanje imenujejo tudi gospe-profesorje. Le-teh imajo že tudi ljubljanske gimnazije polno. Pa jim ne more človek ničesar očitati, saj so nekatere celo doktorice in torej ne »kar si bode.« Ali nekaj drugega je! No, naravnost »in medias res!« Te gospodične-gospe imajo ponavadi le par pomlad čez dvajset, učijo pa skoro vedno le v najvišjih dveh razredih, to je v sedmem in osmem. Kakšen je pa uspeh? — V osmem razredu neke ljubljanske gimnazije je padlo pri taki gospe-profesorji kar pet fantov in to iz predmeta, ki ga ni pri višjem tečajnem izpitu. Vseh pet ni moglo delati mature o pravem roku... Kaj je vzrok temu? Kdo je kriv? Profesorica ali študentje? Kdo ve? Pač malo čudno in poniževalno se zdi študentu, ki vidi nad seboj le par let starejšo gospodično. Če ima to morda tudi na študentsko seksualnost, ki je v dobi završene pubertete, kvaren vpliv, o tem bi sodili morda oni, ki se bavijo s problemi mladostnega erosa. (Prosimo, da ne bo zaradi tega stavka vzdignil kdo hrupa, ker vse to so stvari, ki se jim človek ne more izogniti!) Eno drži: Ženska pred očmi doraščajočega moškega-študenta je vedno ženska in nič več! Vprašajte prizadete, kaj pravijo oni!

Profesorice naj torej poučujejo tam, kjer so ženske in le v nižjih razredih lahko tudi dečke. Iz višjih razredov, zlasti iz osmega pa proč z njimi!

Študent, ki je tik pred odhodom v svet potrebuje profesorja-moža!!

Podivnan.

Sport

— **Tenis turnir SK Ilirije** za klubsko prvenstvo se vrši v soboto in nedeljo na tenis-prostorih pod Cerkovinim gradom. Na tem turnirju nastopijo vsi znani tekmovalci in pa prvič tudi družabni igralci SK Ilirija vseh česar bo ob tej priliki neka revija ljubljanskih igrarjev. Prijave se sprejemajo samo še do danes zvečer do 18. ure, nakar se izvrši žrebanje in razdelitev iger. Razpisane so tudi nagrade oz. priznanice zmagovalcem. Turnir prične v soboto ob 2. popoldne.

— **Kolesarsko daljinsko dirko** priredi 1. Hrv. Gradijski Sportni klub Zagreb v nedeljo 28. t. m. na progi Zagreb - Ljubljana - Zagreb km 300. Obrat bo na Laverici pred restavracijo Ogrih okoli 9.30. Pokrajinski predsednik Slovenije prosi, da bi prišlo ob 9.30 obratni točki na Laverco nekaj kolesarjev, ki bi prevzeli rediteljstvo.

— **Sekcija ZNS.** (Službeno.) Delegirajo se k tekam dne 28. septembra 1930 na igrišče Ilirije: ob 14.15 SK Ilirija rez.; SK Svoboda rez. — g. Kramaršič; ob 16. uri SK Ilirija : SK Svoboda — g. Ochs; igrišče Primorja: ob 10.30 SK Korotan : SK Natak — g. Setina; ob 14.15 SK Grafika rez.; Hermes rez. — g. Mahkovec; ob 16. uri SK Grafika : SK Hermes — g. Pavalek. — Na Rakeku: SK Elan : SK Javornik — g. Deržaj. — V Trbovljah: SK Trbovlje : SK Dobrna — g. Wagner. — V Mariboru: SK Rapid : SK Železnikar — g. Cimperman. — Tajnik.

R. G. Brown

12

Vitez enega dne

Roman

Idealna maskaradna obleka ne ovira Sloveka v nobenem pogledu. V nji se lahko svobodno giblje in počenja vse, kar mu pride na misel.

Toda Petrova obleka še daleč ni bila idealna. Bila je namreč Tobyjeva pižama in kdor je ni videl, ne ve, kaj pižama zmore. Bila ni samo pretirano elegantna, s kričnimi progami in bogato našitimi trakovi, temveč tudi deset centimetrov krajša in petnajst centimetrov širša, nego bi morala biti. Toda to so bile Tobyjeve muhe in Peter se je uklonil, čeprav nerad. Misli si je pač: podarjeni pižami ne glej na proge. Zdjaj je pa bridko obžaloval, da pižame ni odklonil. Gesla: »maskaradna obleka«, izdanega na izrečno željo lady Bellerbyjeve, niso vsi enako razumeli. Tako so prišli nekateri kar v navadnih oblekah. Pižam pa na maskaradi ni bilo, razen ene, ki je krasila ubogo žrtev Tobyjeve inspiracije. Petru se je zdelo, da bi celo obelisk v pasčavi ne bil tako kričoč, kakor je on prijateljevi pižami.

Jeanne Craigova je bila pa zdaj še mikavnejša. Lady Bellerbyjeva, ki si je znala vedno in povsod pomagati, si je izposodila za njo od sramežljive služkinje vso uniformo elegantne komornice — s čepico, manšeti, predpasnikom in vsem, kar se spada v to postelje. In ta čisto teatralni kroj je pristojal Craigovi mnogo bolje nego služkinji sami.

— Kaj vam pa je, gospod Cardinal? — je vprašala Jeanne po daljšem molku. — Ves večer ste nekam zamišljeni.

— Pižama je vsega kriva, — je odgovoril Peter. — Če stojim, se bojim, da pade z mene, če pa sedim, se bojim, da bi je ne raztrgal. Zakaj neki ta tepac ne nosi nočnih srajc.

— Saj vam imenitno pristojajo. Kaj pa še hočete? Prava kraljica plesa ste! — Zelo ste prijazni, gospodična, — se je zahvalil Peter za poklon, — toda zdi se mi, da nekoliko pretiravate. Zabavam se pa prav dobro.

Govoril je resnico. Nič ga ni veselila maskarada, ko se je pa sprijaznil z mislijo, da je spaval njegov prvotni načrt za dotični večer po vodi, je moral priznati, da je prireditelj docela zabavna kakor sploh vse, v kar je vtknil Toby Bellerby svoj nos. Plesal je z gospodično Craigovo večkrat, enkrat ali dvakrat pa tudi z neznanimi dekletki prikupljive zunanosti, toda omejenih konverzijskih zmognosti. Večkrat je zavil tudi v buffet in spregovoril nekaj brezpomembnih besed z odličnejšimi gosti. Njegova harlekinska obleka je bila v resnici edina senčna stran večera, pa tudi to se ni zdelo tako važno zdaj, ko je sedel pri rdečelasem dekletu.

— Ta prizor ni napačen, — je dejal se zagledal v vrvenje pred seboj. — Meni se zdi zelo lep, — je menila Craigova.

In zopet sta obmolnila. Peter se je oziral po plesalcih in pogled mu je obstal na Tobyju, ki se je sukal s priletno, debeluhasto damo v malo prepričevalni obleki kraljice Elizabete. Videl je tudi lady Bellerbyjevo v krasni obleki cvetličarke, kakršna ni še nikoli ponujala vijolic po londonskih ulicah. Sir Walter je bil tako podlegel duhu karnevala, da si je bil nataknil zeleno papirnato čepico tako, da bi živa duša ne spoznala v njem člana parlamenta. Gibbs je bil v svečanem smokingu in stal je v kotu na drugi strani, naslonjen na steno.

— Lady Bellerby je imenitna ženska, če se ne motim, — je pripomnil Peter kar tako, da bi sploh kaj znil. — Pregovorila me je, da prenočim tu, toda vse kaže, da danes postelje sploh ne bom bil.

— Lady Bellerby je zlata duša, — je pritrdilo dekle v trdnem prepričanju, da je res.

— O njenem možu bi se pa dalo to težko reči. Ne spodobi se sicer obrekovati domačina, toda zdi se mi, da je eden najbolj zopernih ljudi na svetu. Morda mu delam krivico, — je pripomnil, — toda zasrbi me dlan, čim ga zagledam.

Craigova je pa na to ugotovitev tako pomembno molčala, da se je rado vedno ozrl na njo. Videl je, da gleda tja v en dan z istim čudnim, zamišljenim izrazom, kakor v galeriji. Človek bi dejal, da je nekje daleč od tod, zaprtjena v svoje misli. Taka je bila že od trenutka, ko sta prispela v Old Hall, samo da ni bila več čas tako zamišljena. Peter je bil zadnji človek na svetu, ki bi odrekal dekletom pravico do skrivnih misli, toda ob pogledu na njen zamisljeni obraz je bil vendarle nekoliko užaljen, da se tako malo zmeni zanj. Nobenemu človeku ni prijetna zavest, da ga ni več na svetu.

— Kaj pa je? — je vprašal nevoljno. — Skoro bi bila pozabila, — je dejala Craigova kakor da govori sama zase.

— Pozabila? Na kaj?

— Zamahnila je z roko, kakor da hoče pregnati težke misli.

— Rada bi se za nekaj odločila, — je dejala še vedno globoko zamišljena.

— Hm. Kaj ko bi vam pri tem pomagal? — se je ponudil Peter.

Tiho.

— Če potrebujete dober svet, ne pozabite, da jih imam vse polno v zalogi eden boljši od drugega.

Zopet niti besedice.

— Ali bi vam sploh mogel pomagati? Vse tiho.

— Kar bi bilo v mojih močeh — —

— Storitom to! — je vzkliknila Craigova tako nepričakovano, da je Peter kar poskočil.

— Bravo! Kaj pa storite?

— Naglo se je obrnila in osupnila, kajti šele zdaj se je zavedla, da ni sama. Dražestno je zardela.

— O — oprostite. Misliha sem na nekaj drugega.

— Vidite, saj se mi je kar zdelo. Ali bi vam ne mogel kako pomagati?

— Ne, ne. Hvala. Saj gre samo za — privatno zadevo.

Ali si že član Vodnikove družbe?

400 letnica tobaka

V starih časih so kadilce kruto preganjali, mučili in sežigali — Cigare in cigarete so razmeroma še mlade

Pravijo, da je odkril tobak Jean Nicot. To sicer ni res, gotovo je pa, da se imajo njemu kadilci zahvaliti za to razvado in da je dobilo omamno sredstvo v tobaku po njem ime. Dejstvo, da je prinesel prvo cigaro Kristof Kolumb s svojega potovanja, prvo pipo pa Francoz Cartier l. 1535. iz Kanade. Jean Nicot je bil rojen l. 1535. in je bil francoski poslanik na Portugalskem. Kadilci, zlasti pa tobačne režije, praznujejo torej letnico pomembno 400 letnico. Nekoč mu je prinesel neki flandrski trgovec, ki se je bil vrnil iz Amerike, malo tobaka in škatlico tobačnega prahu, o katerem mu je dejal, da se rabi v Ameriki kot učinkovito sredstvo proti glavobolu. Nicot se je takoj spomnil na Katarini Medici, ki jo je skoraj neprestano bolela glava. Poslal ji je škatlico tobačnega prahu.

Toda kraljica temu sredstvu ni zapala. Kaj ko bi bil strup? — je pomislila. In poklicala je dvornega spovednika, lotarinškega kardinala, katerega ni imela rada, naj on poskusi nosljati. Kardinal se je ves tresel od strahu, priporočil je svojo dušo Bogu, zatisnil oči in potegnil ščep tobačnega prahu v nos. Prvi hip se je zgrozil, misleč, da ga bo konec, toda kmalu se je začel smehljati, nosljanje mu je ugajalo. In tako je začela nosljati Katarina, za njo pa kmalu ves dvor in tudi ljudstvo. Po kuloarjih Louvra se je neprestano razglašalo kihanje. Brž so se oglasili razni petolizci, ki so kar tekmovali med seboj, kdo bo najbolj krstil blagodejni prašek. Oni, ki so se hoteli prikupiti kardinalu, so menili, naj bi se imenoval prašek gospoda kardinala, drugi, ki so se sukali okrog Katarine, so mu pa hoteli dati ime »katarinček«.

Kmalu so pa nastopili proti nosljanju učeni zdravniki. Opozicijo je vodil najbolj učeni zdravnik Fagon. Po njem je kopal Molier znano figuro Purgona. Toda opozicija ni imela uspeha. Tudi v Angliji ni mogla opozicija zatreti tobaka, kajti ljudje so navedeno segali po pipah. V Anglijo je zanesel tobak prvi sir Raleigh. Čez nekaj let se je kadilo povsod, dvorne dame so imele med svojim nakitom pipice in kraljica Elizabeta je kadila kakor Turek. Šele Jakob I. je izdal manifest proti tobaku. Ta manifest je zelo zabaven. V njem je rečeno, da je treba energično zatirati tobak, ki je že na zunaj ostuden, ki strašno smrdi, škoduje možganom, je nevaren za pljuča in širi okrog kadilca tako strupen dim, da bi človek mislil, da se kadi naravnost iz pekla. Proklamacija se je končala s tole pripodobilo: Če bi imel hudiča na večerji, bi mu serviral prašiča, polno jamo gorčice s suho trsko in pipo tobaka.

V Italijo je zanesel tobak kardinal Santa Croce in ljudje so ga zato oboževali kot odrešenika. Ni čuda, da sta izdala papeža Urban VIII. in Inocent XII. odredbo, da morajo izgnati iz cerkve vsakega, kdor bi v nji kadil. Na vzvodu je ruski car tudi zelo strogo prepovedal tobak, neki mogel je pa kaznovati kadilce celo na ta način, da jim je dal odrezati nosove. V Perziji so vojaka, ki so ga za-

sačili s pipo v ustih, takoj sežigali s pipo in tobakom vred.

Navzlic drakoničnim kaznim in strašnim mukam, katerim so bili izpostavljeni kadilci in nosilci, je pa tobak končno povsod zmagal. Najbrž je bila odločilna državna blagajna, ne pa zdrava pamet. Kmalu se je namreč pokazalo, da lahko država zasluži lepe denarce, če tobak monopolizira. V Franciji so tobak obdavčili že l. 1626. in tobačni monopol, katerega je dobil Jean Breton, je vrgel vsako leto 600.000 funtov.

Cigare in cigarete so mnogo mlajše. Cigare so se pojavile splošno šele v začetku preteklega stoletja, cigarete pa še pozneje. Kdor je hotel biti moderen, je moral hoditi s cigaro ali cigareto v ustih po ulicah. Byron in Musset sta opevala cigare. Pierre Louis je celo dokazoval, da je kaj edini užitek, ki ga je prinesla nova doba in ki ga antika ni poznala. Nicot, ki je poslal Katarini Medici škatlico tobaka proti glavobolu, ni mogel slutiti, kako velik prevrat je napravil. Mož se je hotel proslaviti, diplomatski službi je dal slovo in posvetil se je velikemu delu »Tresor de la langue française«. Tega dela nihče ne pozna, pač pa poznamo vsi — nikotin.

Kdo vlada na svetu

Zanimiv je pregled predstavnikov raznih narodov, ker nam kaže, da je monarhov vedno manj, voljenih prezidentov pa vedno več. Izmed 83 večjih držav na svetu je zdaj najmanj 36 republik s presidenti na čelu. Kraljev in kraljic je še 15. Kraljevine so Anglija, Italija, Španija, Rumunija, Belgija, Holandska, Jugoslavija, Norveška, Danska, Švedska, Egipt, Kambodža (ki je pa pod francoskim protektoratom), Mezopotanija, Hedžas, Napal (pod angleškim protektoratom) in končno Siam.

Svetovna vojna ni bila naklonjena cesarjem, kajti preživela sta jo samo dva in sicer japonski cesar ter Georg V. kot indijski cesar. Carski naslov se je ohranil samo še v Bolgariji. So pa še druga vladarska dostojanstva, kakor podkralj v Indiji, državni upravitelj na Madžarskem, načelnik v Estoniji, emir v Afganistanu, maharadža v Indiji, beg v Tunisu, sultan v Zanzibaru. Na Kitajskem se pa menjavajo poglavarji države vsak hip.

Najstarejši med vladarji je zdaj princ Jean II. Lichtensteinski, ki vlada že od l. 1858. Španski kralj vlada od l. 1886. holandska kraljica Viljemina pa od l. 1890. Vsi drugi poglavarji držav so nastopili vlado šele v tekočem stoletju. Pred vojno so zasedli prestol angleški, norveški, švedski, danski, italijanski, belgijski in napalski kralji ter sultan v Zanzibaru. Svetovna vojna je odnesla eno carstvo (Rusijo), dve cesarstvi (Nemčijo in Avstrijo), en sultanat (Turčijo) in več drugih vladarskih naslovov. Nasprotno je pa prinesla več novih republik.

Preizkušanje inteligence pri dojenčkih

Psihometrične ali psihoanalitične preizkušnje, pri katerih gre za ugotovitev inteligence, so razširjene bolj ali manj že po vsem svetu in moderni pedagogi jim priznavajo odločilni pomen kot edino zanesljivo sredstvo za omiljenje vedno hujše krize na delovnem trgu duševnih delavcev. Pri tem gre navadno za preizkušanje odraslih ali pa vsaj šoloobveznih otrok. Šele angleški učenjak profesor Valentine je nastopil z novo metodo, s proučevanjem inteligence pri dojenčkih. O svoji metodi je predaval te dni v angleškem zdravniškem društvu.

Valentinov preizkuševalni sistem je skrbno sestavljen in namen mu je izzvati izvestno reakcijo — mežikanje, kimanje z glavo — pri dojenčkih, navadno pri štirimesečnih. Po tem, kako dete reagira na izvestne pojave ali draženje, lahko spoznamo, če je zelo nadarjeno z inteligenco in življenjsko energijo, ali pa če gre le za pasivno bitje, ki se ne bo nikoli dvignilo nad povprečnost. Na poseben način preizkuša prof. Valentine pogum dojenčkov, ki pa morajo biti že starejši, navadno šestmesečni. V ta namen posadi otroka na tla in spusti proti njemu več belih mišk. Če je dete korajžno, seže takoj po miški, če je pa strahopetno, se začne cemeriti in zleze brž pod mizo.

Pojasnilo

Pretekli teden je »Slovenski Narod« poročal o strahovalcih pred sodnijo. Na podlagi obtožnic, potrjene od deželnega sodišča v Ljubljani, z dne 5. avgusta 1930, je razvidno, da Sušteršič Jernej, posestnikov sin iz Spodnje Hrušice ni bil kaznovan zaradi tatvine ali kake goljufije, kakor je bilo to v časopisih pomotoma izraženo, oziroma premalo pojasnjeno. Pač pa je zadeva sledeča, kakor veli obtožnica dobesedno: »S tusodno sodbo z dne 11. decembra 1929 opr. št. Vr. VI. 410/29 je bil Roš Vinko radi hudodelstva goljufije in tatvine obsodjen na 2 leti težke ječe. Med izdrževanjem kazni pa je v začetku aprila 1929 iz zapora pobegnil in se podal k svojemu znanцу Hlebs Albinu ter ga prosil, naj ga skrije, da bi ga varnostne oblasti ne zasledile. Ta ga je odpeljal k Sušteršiču Jerneju, ki mu je odkazal zavetišče na svojem kozolcu, kamor mu je skrivaj donesal hrano in mu pozneje izročil še eno obleko. Preživljal ga je na ta način 7—8 dni. Oba obdolženca sta dejanski stan priznata, zagovarjata pa se, da nista vedela, da je Roš Vinko ušel iz zapora in da sta mu nudila zavetišče in prehrano le iz usmiljenja, ker jima je za trjeval, da si v svoji slabi obleki ne upa domov.«

Torej, to je vse, radi česar se je Sušteršič J. moral dne 18. septembra 1930. zagovarjati pri tukajšnjem deželnem sodišču. Vsekar je bila zadeva v časopisih premalo pojasnjena in kratkomojno priklopljena k ostalim sojenecem istega dne. Prav zato je padla na obtoženega Sušteršič Jernej tem večja senca, kajti videti je bilo, kot da je skrivkec tatvin, a je sodnijsko dokazano, da ni bil sodiležen pri nobeni.

— Risalno orodje kupite najboljši pri FR. P. ZAJEC, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

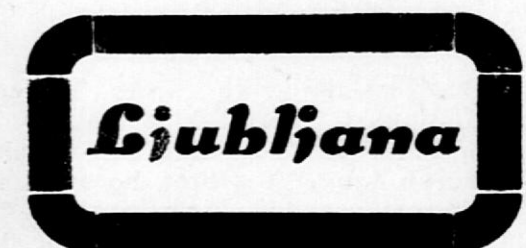
Srečke za IV. razred državne razr. loterije so dospele

Opozarjamo naše igralce, da je čas za obnovo srečk do 1. oktobra. Zrebanje pa se bo vršilo dne 6. oktobra. Kdor hoče igrati v V. razredu (milijonskem) naj pravočasno zamenja srečko, da ne bo prepozno. Nekaj srečk je tudi še za IV. razr. na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Klišaje

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Južografika

Sv. Petra nasip
št. 23
Telefon 2495

Antiseptično prepariran

Bila je in bo
NAJBOLJŠA.
dokazano nedosegljiva!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znak! — Na upravljanje bres znak! — odgovarjamo. — Najmanjši oglaš 5 —

Deske
III a za obijanje, kratke za mizarje, oblane za podo — prodaja po zelo nizki ceni
»ILIRIJA«, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 46.
Telefon 2820 in 25—95. 71/T

MESTO POSTREZNICE
iščem; če mogoče v Spodnji Šiški. — Korošec, Kavškova cesta 5 (kletno stanovanje).

Želodčno tinkturo
preizkušeno, proti zaprtju in drugim težavam želodca priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani. 50/T

Orožje
in municijo za lov, sport in obrambo v vseh svetovnih znakih po najnižjih cenah priporoča puškarna Fr. Sevcik, Ljubljana, Zidovska ul.

I. Stjepušin
ZAGREB, Jugoška 57
priporoča najboljšje tambove, tice, štele, partiture i ostale potrebščine za glasbala. — Odlično za carloske izdatke. Glasbi trasto

Žaganje hlodov
in raznih tramov, vse dolžine, proti odškodnini, kakor tudi dovoz tega iz vagona in na vagon sprejema po zmerni ceni in da skladišče na razpolago
FRAN SUŠTAR, parna žaga Ljubljana. — Telefon 2424.

MODROCE
la slika močno blago Din 240.— spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri
RUDOLF SEVER
Maršni trg 2
Zahtevajte vzorce! 29/T

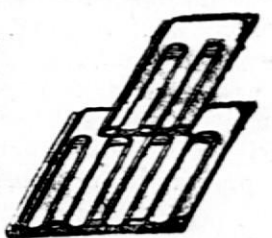
Na obroke
dajem vsakovrsten STAVENI LES. Dostava tudi na stavbo.
FRAN SUŠTAR, lesna industrija, Ljubljana, Dolenska cesta 12. — Telefon 2424.

STALNO NAMEŠČENJE
za potnika, z velikim zaslužkom, se nudi. Vprašati: Ljubljana, Zaloška cesta 10, Lobača — Maribor, Vildnerneinova 6/I, Herman. 2518

RESTAVRACIJO v Zagrebu na najboljšem prostoru v centru mesta, z inventarjem in dolgoletno pogodbo prodam. — Samo resni reflektanti od stroke naj se javijo na naslov: Gjur Valjak, Maribor, kino Union. 2517

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlovskih opekarn »ILOVAC«, dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo
»EKOONOM«, generalno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

Fotografske povečave slik

za preprodajalce, v najboljši izdelavi, poceni pri
ZAVODU ZA POVEČAVANJE FOTOGRAFSKIH SLIK
Richard Sterzer, Wien X., Favoritenstrasse 150.

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

Premog
pomaci in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe
Kovaški premog vseh vrst
Koks švarniški, plav, karški in plinski
Brikete
Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15/I

Ribiške potrebeščine

palice, kolesa, vrvice, muhe, vezane in proste trnike ima vedno v zalogi
F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg.